

Organiskās augsnes izaicinājumi lauksaimniekiem – LIFE OrgBalt projekta rezultātu sasaiste ar ES Zaļā kursa mērķiem

LIFE OrgBalt Nacionālais seminārs Latvijā
2024.gada 10.aprīlis.

Kristīne Sirmā

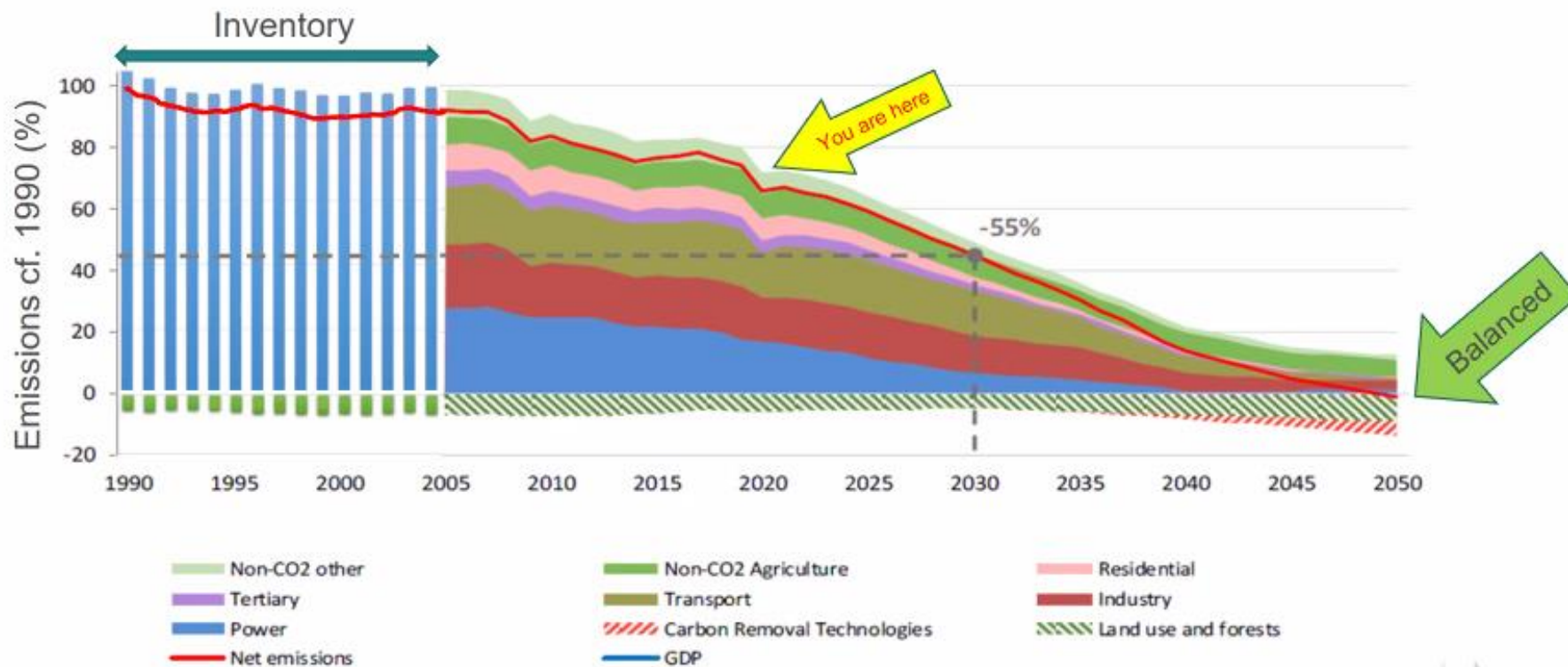
Zemkopības ministrijas Lauksaimniecības departamenta
Lauksaimniecības ilgtspējīgas attīstības nodaļas vadītāja
E-pasts: Kristine.Sirma@zm.gov.lv

EU LIFE Programme project
“Demonstration of climate change mitigation potential
of nutrients rich organic soils in Baltic States and Finland”

LIFE OrgBalt, LIFE18 CCM/LV/001158

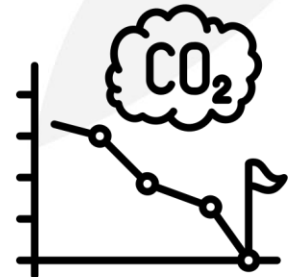
ES ceļš uz klimatneitralitāti 2050. gadā

Eiropas tiesību aktos izvirzītie mērķi Latvijai

ES ir noteikts kopējs SEG emisiju samazināšanas mērķis, kas ir sadalīts trīs daļās:

- ✓ ETS (ietilpst elektroenerģija, siltumapgāde, lielā ražošana) iekļautās darbības)
- ✓ ne-ETS (mazā enerģētika, rūpniecība, transports, lauksaimniecība, atkritumu apsaimniekošanas sektors) iekļautās darbības)
- ✓ CO₂ piesaiste ZIZIMM sektoram

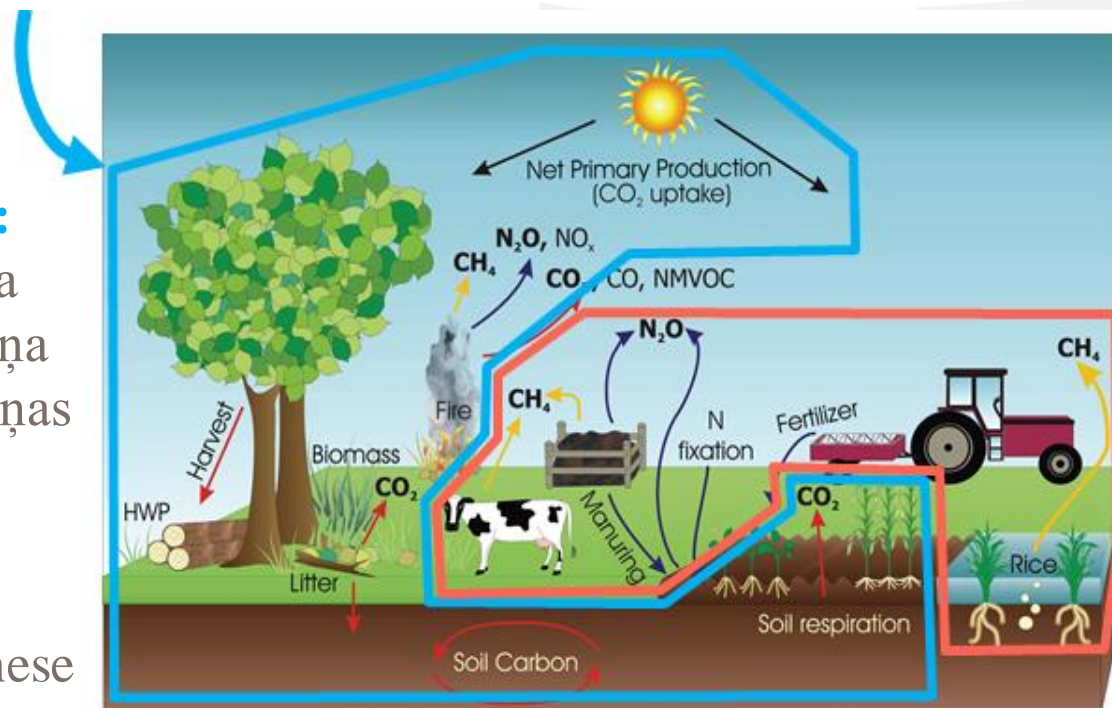
ZIZIMM sektors un ne-ETS sektors

ZIZIMM (zemes izmantošana, zemes izmantošanas maiņa un mežsaimniecība (kūdra))

Lauksaimniecības ne-ETS

Ietekmējošie faktori:

- Aramzemju/zālāju platība
- Zemes izmantošanas maiņa
- Oglekļa uzkrājuma izmaiņas biomasā un augsnē
- Organisko augšņu mineralizēšanās
- Organiskā mēslojuma ienese

Ietekmējošie faktori:

- L/s dzīvnieku skaits
- Piena izslaukums
- Minerālmēslu patēriņš
- Sējplatība
- Ražība
- Kaļķošanas materiāli
- Karbamīds

ZIZIMM ietilpst apsaimniekotas zemes šādās zemes uzskaites kategorijās:

ZIZIMM – Zemes izmantošana, zemes izmantošanas maiņa un mežsaimniecība

Meža zeme
(izņemot infrastruktūru, purvus, lauces. Ņem vērā arī koksnes produktus)

Atmežošana

Apmežošana

Zālāji
(ilggadīgie zālāji un ganības)

Aramzeme
(tai skaitā aramzemēs sētie zālāji)

Mitrzemes
(tai skaitā purvi, aprēķinā iekļauj mitrzemes, kurās notiek vai ir notikusi saimnieciskā darbība)

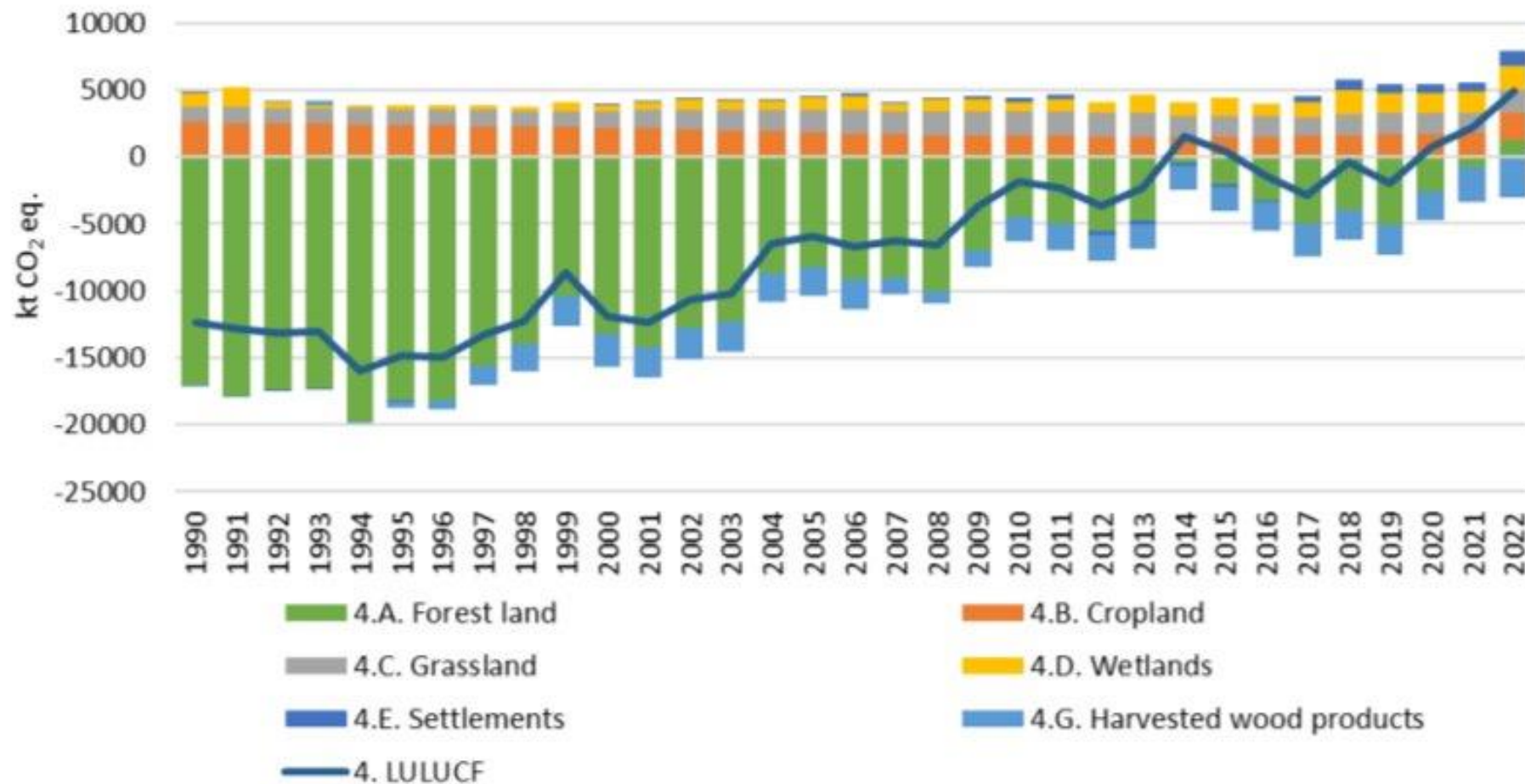
Apbūve
(tai skaitā meža infrastruktūra, meliorācijas sistēmas)

+ no
2026.g

Laikposmam no 2026. -2030. gadam regula attiecas uz SEG inventarizācijas ziņošanas kategorijām un/vai sektoriem:

1. meža zemes;
2. aramzemes;
3. zālāji;
4. nocirstas koksnes produkti;
- 5. mitrāji;**
- 6. apdzīvotas teritorijas;**
- 7. citas zemes;**
- 8. atmosfēriskie nosēdumi;**
- 9. slāpekļa izskalošanās un notece.**

Pašreizējā situācija

Nacionālā enerģētikas un klimata plāna atjaunošana

- ✓ ES dalībvalstis šobrīd ir Nacionālo enerģētikas un klimata plānu (NEKP) atjaunošanas procesā, tie jāiesniedz līdz 2024. gada jūnija beigām. Līdz 2023. gada beigām EK tika iesniegtas atjaunotā NEKP projekta versijas, tām EK ir sagatavojuši rekomendācijas.
- ✓ Attiecīgajām ministrijām NEKP jāiesniedz pasākumi, ar kuriem būtu jāsasniedz ne-ETS un ZIZIMM sektoru mērķus. NEKP ir starpnozaru dokuments.
- ✓ EK ir norādījusi, ka NEKP projektā paredzētie pasākumi lielākajai daļai dalībvalstu nav pietiekami, lai sasniegtu noteiktos 2030. gada mērķus.
- ✓ Dalībvalstīm ir atšķirīgas pieejas saviem NEKP un arī atšķirīgas uzskaites pieejas savos nacionālajos SEG emisiju ziņojumos

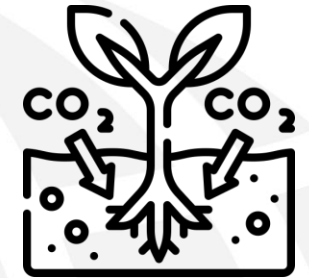
Latvia’s key objectives, targets and contributions

	2030 target submitted in the draft updated NECP	2030 target under EU legislation	Assessment of 2030 ambition level
 GHG emissions in ESR sectors (compared with 2005)	-6.6%	-17%*	Latvia does not reach its target based on projections.
 GHG net removals in LULUCF (Mt CO ₂ eq. net greenhouse gas removals)	+ 3.29	-0.639 (additional net removal target) -0.644 (total net removals)**	Latvia does not reach its target based on projections.

ZIZIMM pasākumi, kas ietverti NEKP

Zemes pasākumi:		
Minerālmēslojuma pielietošana sausieņos un āreņos 2026-2030	tūkst. ha	21
<i>Augsnes ielabošana kūdreņos, izmantojot koksnes pelnus 2026-2030</i>	tūkst. ha	21,5
Hidroloģiskā režīma uzlabošana slapjajos 2026-2030	tūkst. ha	80
Neproduktīvo audžu nomaiņa 2026-2030	tūkst. ha	10
<i>Pārslapināšana – pārslapinātu organisko augšņu apmežošana lauksaimniecībā izmantojamās zemēs 2026-2030</i>	tūkst. ha	40
<i>Mērķtiecīga organisko augšņu apmežošana meliorētās lauksaimniecībā izmantojamās zemēs 2026-2030</i>	tūkst. ha	40
Mazāk vērtīgo lauksaimniecībā izmantojamo zemju mērķtiecīga apmežošana 2026-2030	tūkst. ha	75
<i>Kokaugu joslu stādījumi gar meliorācijas sistēmām 2026-2030</i>	tūkst. ha	22
Kārķu plantācijas notekūdeņu dūņu izmantošanai 2026-2030	tūkst. ha	15
<i>Koku grupas ganībās (0,09 ha uz 1 ha ganību) 2026-2030</i>	tūkst. ha	150
Mērķtiecīga meža ieaudzēšana izstrādātajos kūdras laukos (50% purvaini, III bonitāte, un 50% kūdreņi, II bonitāte, 50% P, 50% B, visās platībās jāparedz pelnu vai K + P mēslojuma ienese, efektu nodrošina augšanas gaitas uzlabošana no IV uz II bonitāti) 2026-2030	tūkst. ha	6

Oglekļa piesaistes sertifikācijas regula

- Regulu paredzēts pieņemt 2024. gada pirmajā pusgadā.
- Regula nosaka pamatprincipus kādiem jāatbilst oglekļa piesaistes sertifikācijai ES. Sertifikācija būs brīvprātīga.
- Sadarbībā ar ekspertu darba grupu EK līdz 2027.gadam izstrādās sertifikācijas standartus dažādām piesaistes aktivitātēm gan piesaistei dabā, gan tehnoloģiskajos risinājumos.
- Sertifikācijas tvērumā paredzēt iekļaut ne tikai piesaisti, bet arī emisiju samazinājumu lauksaimniecības augsnēs.

KLP plānotās rīcības

Vides un klimata intervences:

- ✓ **Pastiprināta nosacījumu sistēma (pamatprasības)** – laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumi vides un klimata, sabiedrības veselības, dzīvnieku veselības, augu veselības un dzīvnieku labturības jomā
- ✓ **Eko-shēmas** – lauksaimniekam brīvprātīgas, klimatam un videi labvēlīgas lauksaimniecības prakses (pārsniedz pamatprasības) – pasākumi bioloģiskās daudzveidības uzlabošanai, augsnes auglībai un aizsardzībai, mēslošanas un AAL efektīvai lietošanai
- ✓ **Agrovides pasākumi** – brīvprātīgas daudzgadu saistības vides un klimata mērķu sasniegšanai, t.sk., augsnes, gaisa un ūdens kvalitātes, dzīvnieku labturības uzlabošanai, biodaudzveidības saglabāšanai;
- ✓ **Bioloģiskā lauksaimniecība** – ilgtspējīgas lauksaimniecības metodes, tādejādi mazinot ietekmi uz dabas resursiem, bioloģisko daudzveidību un klimatu;
- ✓ Atbalsts **ilgtspējīgas mežsaimniecības veicināšanai** un biodaudzveidības saglabāšanai mežos;
- ✓ **Zaļās un neienesīgās investīcijas**, lai sekmētu ieguldījumus lauku saimniecībās klimata pārmaiņu mazinošo un pielāgošanās darbību īstenošanai, atjaunojamās enerģijas izmantošanai, riskus mazinošiem ieguldījumiem;

Emisiju faktori

- ✓ Ja valstu organisko augšņu nacionālie emisiju faktori ir ļoti atšķirīgi, tas var novest pie situācijas, ka pat viena reģiona valstīs var būt pilnīgi pretējas organisko augšņu apsaimniekošanas politikas.
- ✓ Var gadīties, ka vienā valstī hidroloģiskā režīma atjaunošana var būt ļoti labs klimata pasākums, bet citā tas uz papīra palielina emisijas. Tas varētu novest arī pie tā, ka viena valsts ar hidroloģiskā režīma atjaunošanas pasākumiem nopelna oglekļa kredītus, savukārt cita valsts nevar tos saņemt, jo neparādās emisiju samazinājums.
- ✓ Varbūt turpmāk pētījumos nebūtu jācenšas aptvert maksimālu vietu skaitu, bet jācenšas iegūt precīzus no nepārtrauktiem mērījumiem iegūtus datus tipiskās vietās.

Projekta ieguvumi politikas veidotājiem

Simulācijas rīks

- ✓ Projekta ietvaros tika izveidots Simulācijas rīks - politikas plānošanas un lēmumu pieņemšanas atbalsta rīks.
- ✓ Simulācijas rīks palīdz novērtēt klimata pārmaiņu samazināšanas pasākumu ietekmi uz SEG emisijām un sociāl-ekonomiskiem rādītājiem valsts līmenī;

Projekta ietvaros tiek rīkoti apmācību un nacionālie semināri:

- ✓ Nacionālā semināra ietvaros tiek sniegta informācija par projekta rezultātiem un to iespējamo ieviešanu politikā.
- ✓ Apmācību semināros tiek prezentēti projekta rezultāti, kā arī PPC modelis (rīks, ar kuru organiskās augsnes īpašniekiem tiek atbalstīta lēmumu pieņemšana novērtējot SEG emisiju pasākumu ekonomisko atdevi).
- ✓ Apmācību semināri notiek katrā partneru valstī, Latvijā tiek organizēti divi semināri – atsevišķi mežsaimniecības un lauksaimniecības nozares pārstāvjiem. Mežsaimniecības apmācību seminārs jau notika 04.04.2024. Launkalnē.
- ✓ Tāpat, tiek organizēti nacionālie semināri katrā partneru valstī – Somijā, Igaunijā, Lietuvā un Vācijā.

LIFE OrgBalt noslēguma konference 13. – 14. jūnijā LU Akadēmiskajā centrā!

"Demonstration of climate change mitigation potential of nutrients rich organic soils in Baltic States and Finland"

SAVE THE DATE!

What to expect:

June 13:

- Keynote Session: "Why is it Necessary to Mitigate Climate Change?"
- Session 1: Emission Factors - Exploring technologies for measuring greenhouse gas emissions, emission factors and more.
- Session 2: Climate Change Mitigation - Discussing strategies and innovative solutions for mitigating climate change caused by GHG emissions, their socio-economic impacts and more.
- Ample networking opportunities throughout the day.

June 14:

- Exciting site visits and excursions (details to be confirmed).

Stay tuned as we finalize the agenda!

"Climate Change Mitigation in Organic Soils in Agricultural and Forest Lands"

LIFE OrgBalt project's final conference

June 13-14, 2024

University of Latvia academic center in Riga, Latvia!

Remote participation option will be provided!

To secure your participation, please complete this registration form:

The Project "Demonstration of climate change mitigation potential of nutrient rich organic soils in Baltic States and Finland" (LIFE OrgBalt, LIFE18 CCM/LV/001158) is implemented with the financial support of the LIFE Programme of the European Union and of the State Regional Development Agency of the Republic of Latvia.

Developed materials reflect only the LIFE OrgBalt project beneficiaries view and the European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.

Paldies!

www.orgbalt.eu

@orgbalt

@orgbalt

LIFE OrgBalt

orgbalt

orgbalt

The project "Demonstration of climate change mitigation potential of nutrients rich organic soils in Baltic States and Finland" (LIFE OrgBalt, LIFE18 CCM/LV/001158) has received funding from the LIFE Programme of the European Union and the State Regional Development Agency of Latvia. www.orgbalt.eu

The information reflects only the LIFE OrgBalt project beneficiaries' view and the European Commission's Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.